

Observatoriul este de două ori în  
septemana, miercuri și sâmbătă.

#### Pretul

pentru Sibiu pe 1 anu întreg 7 fl.,  
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa  
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu  
cu post'a în lăintru monarchiei  
pe 1 anu întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl.  
— In străinatate pe 1 anu 10 fl.  
său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său  
11 franci; — numeri singuratici se  
dau câte cu 10 cr.

# OBSERVATORIUL

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate,  
se platescu pe serie său linia, cu  
litere merunte garmondu, la prim'a  
publicare câte 7 cr., la adon'a și a  
trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea  
30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în  
modulu celu mai ușoru prin assem-  
natiunile postei statului, adresate de  
a dreptulu la Redactiunea Diariulu  
Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 21.

Sibiu, 11/23 Martiu 1878.

Anulu I.

## Abonamentu nou la „Observatoriulu“.

Din cauzele aratate în Nr. 20, dela 1-a  
Aprile înainte deschidem prenumeratiune noua și  
anume:

Pe 3 luni Aprile, Maiu, Iuniu cu v. a. fl. 2 în  
lăintru monarchiei, și 6 franci în afara.

Pe 9 luni, Aprile — Decembre cu v. a. fl. 6 și  
în afara din monarchia cu 17 franci.

Celu mai simplu și mai siguru midiolocu de  
a prenumera este prin asemnatiuni (mandate) de  
posta. Ne rogamu numai, că adresele se se scria  
respicatu, cu litere bine formate, se se arate totu  
de-auna post'a din urma, chiaru și comitatulu ori  
vreo cetate vecina mai mare, din cauza că sunt  
în tiéra foarte multe comune omonime (de același  
nume), înse în diverse regiuni și chiaru tieri. Tote  
trimiterile de bani se adresă de a dreptulu la

### Redactiunea Observatoriului

în Sibiu (Szeben).

Strad'a Orediulu.

Cătiva domni se abonasera numai pe 3 luni,  
Ianuariu — Martiu. Că se nu incete espeditiunea  
diariulu cu 1 Aprile, îi rogamu că se binevoiescă  
a innoi prenumeratiunea.

Pentru doritorii de a primu Observatoriulu  
dela 1 Ianuariu anuntiamu, că se afla preste 30  
exemplarie întregi, cu care mai potemu înca servi.

Celelalte conditiuni, precumu esirea de 2 ori  
în septemana, taxele pentru anuntieri s. a. se potu  
vede în fruntea fia-carui Nr.

Ori-ce reclamatii se facu celu multu în  
8 zile computate din diu'a în care ar fi trebuit  
se ajunga cutare Nr. la adres'a cuvenita.

Redactiunea.

### Romani'a statulu independente, nu și neutrale.

În ședința de trei ore a comisiunilor dele-  
gatiunei unguresci ținută în 7 a le l. c. mini-  
strulu de externe a facutu o revelatiune relativa la  
Romani'a, pe care locuitorii patrioti ai acelei tieri  
o voru ști pretiu mai pre susu de cele 60 milioane fl.  
cerute de către același ministru din pungile po-  
póraloru monarchiei. Minuat'a revelatiune se în-  
templă așa, că comitele Antoniu Szechen (Secen)  
incoltî usorelu pe comitele Iuliu Andrassy muștran-  
du'lu, pentru ce nu s'a îngrijitu mai de multu a  
castiga simpatiile staturilor semi-suverane (Romani'a  
și Serbi'a) ajutandu-le, că se scape cu totulu de  
sub suzeranitatea sultanului, ci a lasatu că acelea  
staturi se aiba a multamî altora castigarea inde-  
pendentiei totale.

Si ce respunse comitele Andrassy la muștrarea  
acesta? Esc. sa dete dreptate comitelui Szechen,  
că adeca ar fi trebuit că regimulu austro-ungurescu  
se midiolocésca definitiv'a liberare a numiteloru  
staturi de suzeranitatea turcăscă; observă înse, că  
se si luase inițiativ'a prin închiaterea tra-  
etatului comerciale cu Romani'a și prin  
unele concessiuni relative la titulatur'a  
Domnului Romaniei, că înse mai departe nu au  
pututu merge, pentru-că se nu se produca hostili-  
tati și prin acelea se i se îngreune actiunea pe vii-  
toriu (ce actiune? nu spune). Dupa acestea mi-  
nistru adauge, „că regimulu austro-ungurescu fusese  
aplecatu la începutu a recunoșce indepen-  
denti'a Romaniei, nu înse și neutralitatea  
ei.“ Pentru ce nu și neutralitatea Romaniei? La  
întrebarea acesta comitele Andrassy respunse curatu  
și respicatu așa: „Pentru-că românii sub titulu  
neutralitatii aru fi pututu adopta o politica, care  
ar fi fostu diametralu opusă politicei noastre (austro-  
unguresci). Este adeca una partidă considerabilă  
în Romani'a, care pune mai multu temei pe neu-  
tralitate de câtu pe independentia așa, în  
câtu pe acesta nici nu voiesce se o accepte fără  
cealalta. Este mai multu că siguru, că acea par-  
tita s'ar fi întorsu contra noastră, dacă noi amu fi  
descoperitu în acestu punctu planurile noastre reser-  
vate.“

Dupa acestea ministru de externe c. Andrassy  
închiat în faci'a celoru adunati așa: „Romani'a că

statu neutralisatu, pusu sub protectiunea  
poterilor europene, ar fi érase unulu din acelea  
staturi învecinate (buna-ora că Elveti'a), în contra  
caruia Austro-Ungari'a în casuri de colisiuni nu  
s'ar potea folosi de dreptulu celui mai tare,  
fără a veni în colisiune cu puterile garante.“

„Presse“ din Vien'a Nr. 71 din 13 Martiu  
că guvernamentale ce este, asigură pe lectorii sei,  
că acestea opinii și acestu planu alu comitelui  
Andrassy conceputu în privința Romaniei era cu-  
noscutu înca din primaver'a anului 1877, adeca  
înainte cu unu anu întregu, numai câtu nu fusese  
pronunțatu în audiulu lunei, ci rezervatu că secretu.

Forțe bine, escelentu! Acuma dară, după  
acesta nepretuită revelatiune locuitorii Romaniei  
castigara o chiază sigură la alte secrete de cea mai  
mare importantia. Acumu românii își potu explica  
inversiunile certe, care au cursu și mai curgu  
începându de sub ministerulu Catargiu, pre cându  
se dicea, că B. Boierescu fostu ministru de externe  
midiolocise recunoșcerea independentiei Romaniei de  
către puterile garante și se vorbea de proclamarea  
unui regatu, éra press'a liberala cu „Romanulu“ în  
frunte se oppunea pe atunci din respoteri la pro-  
clamarea independentiei; se oppunea, din cauza că  
în proclamarea ei fără garantarea neutralita-  
tiei absolute vedea celu mai mare pericolu de  
existență, adeca drumuri deschise la invasiuni austro-  
unguresci și rusesci sub ori-ce pretextu de nimicu,  
îndreptate imediatu asupra Romaniei, éra nu mai  
multu asupra Turciei că suzerana. Acumu românii  
vedu și adeverat'a cauza, pentru care toate alerga-  
turile barbatiloru sei de statu pentru recunoșcerea  
neutralitatii, prin urmăre și împedecarea Ru-  
siei de a trece prin Romani'a, remasera cu totulu  
desierte; că-ci agentii diplomatici ai Romaniei fusera  
complimentati pe usia afara cu nisce cuvinte seci:  
ne pare reu, regretamu, ve compatimimu; dară nu  
potemu face nimicu pentru dvăstra; ve damu înse  
consiliulu, că dacă lasati se între rusii în tiér'a  
văștră, se lasati și pe Abdul-Kerim se o calce pe  
la Giurgiu, Oltenița și Calarasi, éra pe Osman-  
pasia dela Vidinu, că se ocupe Calafatul vostru,  
spre a se fortifica în acela (cumu a facutu după  
aceea la Plevn'a). Cu alte cuvinte, teritoriulu  
Romaniei se se prefaca întregu în teatru bellicu,

## Foisiór'a „Observatoriului“.

### Baricad'a Saint-Antoine \*).

de Victor Hugo.

Toamna se deschisese cafenél'a Roysin. Sal'a acestei  
cafenele, éra localulu ședințieloru unui clubu bine cu-  
noscutu în anulu 1848. Aici éra și locul convenirilor  
generale.

La cafenél'a Roysin conducea o intrare ce dá spre  
strada; după o anticamera lungă de câteva metri,  
ajungeai într'o sala destulă de spațioasă cu ferestri înalte,  
cu oglinzi pe pereți, cu mai multe biliarde la midiolocu,  
cu mese de marmora și cu scaune și banchi îmbracate  
cu catifea roșie. Acesta éra sala în care se află clubulu  
Roysin, o sala această, foarte reu acomodată pentru o  
adunare consultativă. Acolo se asiedia Cournet, Aubry  
și Malardier. Ei nu și ascuseră numele lor de înaintea  
cafetariulu, éra acesta i primi bine și le arată o usia  
prin grădina la casu de necesitate.

Pucinu după aceea veni și de Flotte.

Éra la optu ore, cându sosira succesive și repre-  
sentantii poporului. Mai antaiu Bruckner, Maigne și  
Brillier și după aceia curenđu unulu după altulu Cha-  
maraule, Cassal, Dulac, Bourzat, Madier de Montjau și  
Baudin. Din cauz'a noroiului de pe strade Bourzat  
purta de regula papuci de lemn. Cine ar ținea pe  
Bourzat de unu tieranu, s'aru însia. Bourzat este unu  
calugaru benedictinu, unu barbatu cu imaginatiune me-  
ridională, unu spiritu desteptu, foarte cultivatu, care  
purta enciclopedia în capu și papuci de lemn în picioare.  
Si pentru ce nu? Nu este elu ore în același momentu  
poporu și cultura? Bastide, odinioară membru alu con-  
stituantei, veni cu Madier de Montjau. Baudin strînse

man'a la toti cu căldura, dară nu dise nemica. Elu  
medită. —

„Ceți lipsesce, Baudin?“ ilu întreba Aubry (du  
Nord), „esti tristu?“ — „Eu,“ respunde Baudin redi-  
cându si capulu, „eu n'amu fostu nici-odata mai mul-  
tiumitu!“

Se simtia elu ore, că este unulu din cei alesi!  
Cându cineva se afla așa aproape de mórte, unei mórți  
stralucitoare de gloria, care i suride din întunerecu, se  
póte că o vede cu ochii senini.

Unu ore-care numeru de barbati, cari nu apartienéu  
la adunarea natională, erau înse decisi că si represen-  
tantii poporului, i insociau pe acestia și i incongiurau.

Cournet éra conducatoriulu lor. Lucratori se  
aflau între ei, nu înse și bluse. Pentru că se sparie pe  
burgesime, li se recomandase lucratoriloru dela Derosne  
și Cail \*) se vina în rociri.

Baudin avea cu sine o proclamatiune, pe care, i  
o dictasemu eu în diu'a precedentă. Cournet o desfăcu  
și o ceti: „O vomu afisia îndată în suburbii“ dise elu,  
„poporulu trebuie se afle, că Louis Bonaparte este pro-  
scrisu“. Unulu din lucratori, de profesiune litografu, se  
oferi se tipărescă îndată proclamatiunea. Toti represen-  
tantii poporului căti se aflau de facia o scrisera și  
adaosera și numele meu. Aubry (du Nord) scrisa deas-  
upra ei: Assemblée Nationale — adunarea natională.  
Lucratoriulu luă proclamatiunea cu sine și se ținéu de  
cuventu. Aubry și unu amiculu alu lui Cournet cu numele  
Gay, ilu întâlnira câteva ore mai târziu în suburbea \*\*)  
du Temple, avendu în mână o oia cu cleiu și lipindu  
proclamatiunea pe toate colțiurile stradeloru, langă edictulu  
lui Maupas, în care stă publicatu, că ori-cine aru fi  
aflatu lipindu proclamatiuni provocătoare la luarea arme-  
loru, va fi pedepsitu cu mórte. Publiculu citea amen-  
doue afisiile de odată. O împregiurare trebuie amintită:  
pe lucratoriulu acela ilu insocia și ilu apară unu ser-  
gentu din linia în uniformă; pantaloni roșii și cu pusc'a

la umeru. Fără îndoiéla, că éra unu soldatu care esise  
de curenđu din serviciu.

În diu'a precedentă adunarea generală se ficsase  
pe ór'a d'între 9 și 10 demânéti'a. Se alesese tempulu  
acesta, pentru că se póta fi avisati de tempuriu toti  
membri stangei, și éra consultu a se astepta sosirea  
representantiloru poporului, pentru că întrunirea se aiba  
mai multu caracterulu unei adunări și cuvintele ei se  
aiba o valóre mai mare în suburbii.

Mai multi din reprezentantii poporului, cari se  
aflau de facia nu avéu esiarpe. În iutiéla se confecțio-  
nara vrea câteva într'o casa din apropiere din materia  
de lana roșie, veneta și alba și li se împartira. Între  
altii se decorara Baudin și de Flotte cu aceste esiarpe  
improvisate.

Înca nu éra 9 ore, nerabdarea înse a și începutu  
a se manifesta.

Multi împartasiéu această nerabdare eroica.

Baudin voia se mai astepte.

„Se nu precipitamu, dicea elu, se lasamu tempu  
colegiloru nostri că se póta sosi.

Înse ceilalti erau nemultiumiti.

„Nu,“ dicea ei, „începeti, dati semnalulu, ara-  
tati-ve în afara. Suburbiele astéptă numai se védia  
esiarpele vóștre, pentru că se se ridice.

Voi nu sunteți prea numerosi, dară se scie, că  
amicii vóștri se voru alatura langă voi. Acesta este de  
ajunsu. Începeti!“

Consecintiele au probatu, că o grabă că aceea  
trebuea se fia cauz'a unui desastru. Acei barbati înse  
erau de parere, că înainte de toate éra de asteptatu dela  
representantii poporului, că se arate curagiulu personalu.  
A nu lasa se se stinga nici o schinteia, a înfrunta ei  
cei de antai pericolulu, éra datoriu lor. A se paré că  
sunt nedecisi, aru fi fostu întru adeveru mai fatala că  
ori-ce cutezare.

Schölcher este unu naturelu eroicu, elu în faci'a  
pericolului este cuprinsu de o înpatiență orgolióasă.

„Allons“, strigă elu, „amicii nostri se voru alatura  
langă noi. Se esimu!“ Ei n'avéu arme.

\*) Estragemu acestu episodulu prea interesantu, din oper'a  
celebrului Victor Hugo, publicată nu de multu la Paris sub titulu  
„Histoire d'une crime“, urmându foiletonulu din 3 Octombrie alu  
diariulu vienésu „Nene freie Presse“.

\*) O tipografia mare în Par.  
\*\*) Franc. Faubourg.

pe care apoi se p<sup>o</sup>ta opera si armat'a austriaca, mai apoi s<sup>u</sup> ori-si candu ii va placea.\*)

Totu din acea revelatiune a comitelui Andrassy p<sup>o</sup>te cun<sup>o</sup>sc<sup>e</sup> si celu mai simplu romanu, f<sup>o</sup>ra a fi facutu cursuri de dreptulu gintiloru si alu staturiloru pe la universitati, care este diferenti'a essentiala intre independentia de statu s<sup>u</sup> suveranitate, si intre neutralitate. Unu statu suveranu independente, nu si neutrale, p<sup>o</sup>te fi atacatu de c<sup>o</sup>tra ori-care altulu, cu dreptu s<sup>u</sup> cu nedreptu, f<sup>o</sup>ra c<sup>o</sup> celelalte staturi se fia obligate a'i sari in ajutoriu contra inpilatoriuului, si atunci statulu lovit in esistenti'a sa vine in neplacut'a si f<sup>o</sup>rte pericul<sup>o</sup>s'a positiune de a'si cauta confederati, dintre carii <sup>o</sup>erasi multi esu in urma c<sup>o</sup>tu se p<sup>o</sup>te mai egoisti asia, c<sup>o</sup>tu statulu ajutatu nu mai scie se al<sup>e</sup>ga, de c<sup>o</sup>tu intre lupu si ursu, intre leu si tigru. Din contra, unui statu suveranu si totu-odata neutrale ii saru in ajutoriu de buna voi'a loru poterile garante, nu din vre<sup>o</sup> nu sciu ce iubire c<sup>o</sup>tra elu, ci din propriulu loru interesu, pe care l'au avutu chiaru atunci, candu au ascuratu acea neutralitate prin tractatu solemn.

Din aceea<sup>o</sup>si revelatiune mai tragemu si alta invetiatura mare: c<sup>o</sup> barbatii de statu ai Romaniei au se lucre din t<sup>o</sup>te poterile loru, pentru-c<sup>o</sup> ti<sup>e</sup>r'a se fia reprezentata in congresu, si inca cu votu deliberativu, precumu vedemu c<sup>o</sup> i s'au promis Greciei, <sup>o</sup>ra nu numai cu votu consultativu; apoi c<sup>o</sup> trupele sale se stea cu arm'a la bra<sup>o</sup>ciu, p<sup>o</sup>na ce voru fi cunoscute rezultatele congresului. Intru altele se'si aduca aminte pe fia-care di de marele adeveru enuntiatu inainte cu mai bine de ani 60 c<sup>o</sup>tra renumitul istoricu Rotteck: Staturile mici au se'si multiam<sup>e</sup>sca esistenti'a loru impregiurarei, c<sup>o</sup> staturile mari nu se potu invo<sup>i</sup>, c<sup>o</sup> se le impartia intre sine. Asia de es. a fostu vorb'a de nenumerate-ori, c<sup>o</sup> Belgiulu se fia in<sup>o</sup>corporatu la Franci'a, <sup>o</sup>ra Olandi'a la Germania; dara planulu acela nici-odata nu s'a potutu esecuta. Asia se mai planuise de repetite-ori, c<sup>o</sup> Moldov'a se tr<sup>e</sup>ca la Rusi'a, si Munteni'a se fia incorporata la Austro-Ungari'a, si chiaru astadi mai vedemu diarie, care sub cuventu de a evita conflictulu sangerosu dintre Rusi'a si Austri'a, recomanda acea impartire „frati<sup>e</sup>sca.”

Ne resumamu. Romani'a in acestea dile de crisa suprema are se'si concentre la unu singuru punctu t<sup>o</sup>te poterile spirituali si fisice, totu elanulu patriotismului fiiloru sei, pentru-c<sup>o</sup> se ajunga la salvatoriulu scopu, care este in dependenti'a ascurata prin neutralitate.

Pre candu scriamu acestea, ne venira si impartasirile „Romanului” in Nr. seu din 5/17 Mart., unde se pare c<sup>o</sup> s'ar indoi de adeverulu celoru publicate in „Presse” dela Vien'a. Confratii dela Rom. se nu se indoi<sup>e</sup>sca intru nimicu de adeverulu loru. <sup>o</sup>ta au trecut 10 dile dela publicarea celoru revelatiuni diplomatice si nimeni nu le-a demint<sup>u</sup>,.

\*) Vedi in Cartea verde a Romaniei comunicata camerelor, depesiele din Decembre 1876, din Ianuariu si Aprile 1877.

„Vomu desarma postulu de garda,” dise Sch<sup>o</sup>lcher. In ordinea cea mai buna, doi c<sup>o</sup>te doi, braciulu la braciulu, parasira sala Roysin. Erau urmati de vre<sup>o</sup> 15 pana la 20 barbati din poporu. Inaintandu ei strigau: „Se trai<sup>e</sup>sca republic'a! La arme!”

Inainte si dupa ei, c<sup>o</sup>tiva copii strigau: „Vive la Montagne”)!”

Magazinele inchise <sup>o</sup>erasi se deschisera pe diumetate. Pe pragulu portiloru se aratara c<sup>o</sup>tiva barbati, pe la ferestri c<sup>o</sup>teva femei. Grupe de lucratori, cari merg<sup>e</sup>u spre atelierurile loru, priviau cum trec<sup>e</sup>u <sup>o</sup>menii aceia. Se striga: „Se trai<sup>e</sup>sca reprezentantii nostri ai poporului! Se trai<sup>e</sup>sca republic'a!”

Simpatia se gasea in totu loculu, dara placere de a se rescu<sup>o</sup>ta nici unde. In calea sa c<sup>o</sup>t'a primi o neinsemnata inmultire.

Unu omu care calarea pe unu calu insieoatu, i insocia. Nimeni nu cunosc<sup>e</sup>a pe omulu acela si nici ca de unde venea calulu. Omu si calu se par<sup>e</sup>u c<sup>o</sup> isi ofere serviciulu celui antaiu venit, care ar voi se fuga. Deputatulu Dulac porunci acelu omu se se departedie.

In modulu acesta ajunsera la postulu de garda in strad'a de Montreuil. Sentinel'a dad<sup>u</sup> semnalulu de alarma la apropierea loru si soldatii esira cu sgomotu din camer'a de garda.

Sch<sup>o</sup>lcher isi indrepta dreptu spre ei pasii linistiti si mesurati, cu mangete albe si legatura alba la g<sup>u</sup>tu, imbracatu c<sup>o</sup> totud<sup>e</sup>una in vestminte negre cu roculu pe talia si imbumbatu pana la g<sup>u</sup>tu, facendu impressiunea unui queker, neinspaimentatu si amicabile.

„Cameradi,” dise elu, „noi suntemu reprezentantii poporului si in numele poporului venimu se ve ceremu armele in lupta pentru lege si constitutiune.”

Postulu se las<sup>a</sup> a fi desarmatu. Numai sergentulu voia se se opue, dara i se dise: „Esti singuru” — si elu se supuse.

Deputatii impartira armele si cartusiele intre barbati resoluti cari i incungiar<sup>a</sup>.

din contra le-au confirmatu mai multe diarie, bine informate. Se mai scie inca si at<sup>o</sup>ta positivu, c<sup>o</sup> comitele Andrassy a facutu in acelea siedintie confidentiali inca si alte descoperiri mari, inse numai dupace luase dela membrii parol'a de on<sup>o</sup>re, sub pedepsa de a fi marcati c<sup>o</sup> tradatori, d<sup>e</sup>ca voru spune ceva in afara din acelea secrete. Ele totu au transpiratu in publicu, pentru-c<sup>o</sup> unde mai p<sup>o</sup>te fi secretu unu lucru, pe care'lu audu 40—50 de <sup>o</sup>meni. Fost-au acolo vorba si de impartirea Turciei, si de invoieli austro-rusesci, si de posibilitatea de a se confedera canduva Romani'a, Bulgari'a, Serbi'a, Muntenegru, numai c<sup>o</sup>tu comitele Andrassy nu crede in confederatiuni de acestea. Intru altele, scopulu seu principale este, c<sup>o</sup> trupelor austro-unguresci se le remana calea deschisa in Romani'a.

## Transilvani'a.

**A cincea adunare generala ordinaria a institutului de creditu si de economii „Albina”,**

tinuta la Sibiu in 12 si 13 Martiu 1878.

(Urmare si fine.)

Se d<sup>a</sup> apoi citire urmatoriului raportu alu comitetului de revisiune:

**Onorabila adunare generala!**

Subsemnatulu comitetu de revisiune, examinandu conform §§. 57 si 58 din statute contulu profitului si perderiloru, precumu si bilantiulu institutului de creditu si de economii „Albina” pentru anulu 1877, au aflatu t<sup>o</sup>te positiunile in deplina consonantia cu registrele respective, portate cu t<sup>o</sup>ta esactitatea.

Ne luamu dar voia a Ve propune, a aproba computulu anualu pro 1877 si a da Directiunei absolutoriulu. In privinti'a impartirii profitului curatu suntemu cu propunerea Directiunei de acordu, ca conformu §. 62 etc. (urm<sup>e</sup>za proiectulu de distributiune ca mai susu). Sibiu, 6 Martiu 1878.

August Senor m. p.

Dr. A. Brote m. p.

Petru Petroviciu m. p.

Ioanu Cretiu m. p.

Raporturile cetite impreuna cu bilantiulu se predau unei comisiuni de 5 esmise din sinulu adunarii compuse din DD. Nicanor Fratesiu, Constantin Stezaru, Demetriu Cuteanu, Ioanu Macelariu si Nicolau Ciugudeanu.

Presedintele inchieie siedinti'a anuntiandu continuarea ei pe diu'a de m<sup>o</sup>ne la 9 <sup>o</sup>re inainte de amiedi.

In 13 Martiu adunarea se intrunesc<sup>e</sup> in a 2-a siedintia si comisiunea esmisa in siedinti'a de ieri raport<sup>e</sup>za prin referintele ei Dlu Ioanu Macelariu, ca a cercetatu intr<sup>e</sup>g'a gestiune a institutului pe anulu 1877 si este deplinu multumita de ordinea si correctitatea in t<sup>o</sup>te afacerile, a examinat cu de amenuntulu bilantiulu confrontandu-lu cu registrele si cartile principali si ausiliari ale institutului si l'a gasitu in perfecta consonantia cu acelesi si in recerut'a regula, au reveditu si obiectele de val<sup>o</sup>re in cassele institutului facendu diverse probe de cercare, si le-a gasitu asemenea in ordine buna. Comisiunea constata deci computulu anualu subster-

C<sup>o</sup>tiva soldati strigara: Pentru ce ne luati armele? Vremu si noi se luptamu impreuna si pentru voi.”

Deputatii se intrebau, d<sup>e</sup>ca au se prim<sup>e</sup>sca oferirea loru s<sup>u</sup> nu. Sch<sup>o</sup>lcher era dispusu pentru ac<sup>e</sup>sta. Unulu din ei inse observa, c<sup>o</sup> odata uni gardisti mobili aru fi facutu aceea<sup>o</sup>si oferta resculatiloru din Iuniu si c<sup>o</sup> apoi au intrebuintiatu armele, pe care le-au fostu lasatu loru incontra insurectiunei.

Oferirea au fostu deci refusata.

Dupa desarmare, puscele au fostu numerate. Erau cincispredece.

„Noi suntemu 150,” dise Cournet, „n'avemu pusi destule.”

„Ei bine,” intreb<sup>a</sup> Sch<sup>o</sup>lcher, „unde se mai afla unu postu de garda?”

„Pe piati'a Lenoir.”

„Se 'lu desarmamu!”

Condusi de Sch<sup>o</sup>lcher, insociti de 15 barbati inarmati, deputatii mersera pe piati'a Lenoir. Postulu de garda de acolo, se las<sup>a</sup> a fi si mai usioru desarmatu, c<sup>o</sup> celu din strad'a de Montreuil. Soldatii se int<sup>o</sup>rs<sup>e</sup>ra cu spatele, pentru c<sup>o</sup> se le p<sup>o</sup>ta desierta cartusierele mai usioru.

Puscele se incarcara pe data

„Acuma avemu 30 de muschete,” dise de Flotte, se cautamu unu coltiu de strada si se ridicamu o baricada.”

(Va urma).

## Diverse.

(A si cugetatu la elu.) Unu maiestru, care se afl<sup>a</sup> pe patulu motii, dise catra soci'a, ce plangea langa elu: „Zamfira, dupa-ce voiu mori se te mariti dupa sodalulu nostru Iacobu. Elu e omu bunu si in laboratoriuulu nostru inca este de lipsa unu omu harnicu.” — Ah, bunulu meu, raspunse ea, am si cugetatu la densulu.

nutu de Directiune in siedinti'a de ieri cu raportulu ei anualu de esacte, si recomanda adunarii propunerea comitetului de revisiune pentru aprobarea bilantiului, darea absolutoriului si incuviintierea proiectului Directiunei pentru distribuirea profitului.

Adunarea ia spre sciintia raportulu comisiunei in acestu obiectu si

1. apr<sup>o</sup>ba computurile si bilantiulu anului 1877;

2. d<sup>a</sup> Directiunei institutului si comitetului de revisiune absolutoriulu pe timpulu anului 1877;

3. apr<sup>o</sup>ba propunera Directiunei din raportulu ei anualu despre distribuirea profitului curatu de fl. 33,250 24 cr. in sensulu §. 62 din statute si fics<sup>e</sup>za dividend'a anului 1877 cu 9%, prin urmare alu cincilea cuponu alu institutului dela 1 Iuliu 1878 se va rescumpera cu 9 (n<sup>o</sup>ue) fiorini; in fine

4. Adunarea esprime Directiunei si comitetului de revisiune binemeritat'a incredere si multumita.

Sum'a de fl. 365 rezultata din bilantiulu anului 1877 in sensulu §. 62 e) din statute pentru scopuri de binefacere, se distribue astmodu:

1. Reuniunei sodaliloru romani din Sibiu 40 fl.;

2. Reuniunei sodaliloru romani din Clusiu 40 fl.;

3. Comitetului pentru ingrigirea meseriasiloru romani din Brasiovu 40 fl.;

4. Pentru ajutorulu meseriasiloru romani din Lugosiu 70;

5. Pentru d<sup>o</sup>ue preparande de inveti<sup>o</sup>re la sc<sup>o</sup>le de fetitie c<sup>o</sup>te 60 fl. = 120 fl.;

6. La 6 familii din comun'a Slimnicu nenocite in Decembre a. tr. prin focu 30 fl.;

7. Pentru societatea pompieriloru din Sibiu 25 fl.

Pretiulu marceloru de presentia pentru anulu 1877 se fics<sup>e</sup>za 3 fl.

In urm'a indoieliloru esprimate din partea unor actionari cu privire la intielesulu §. 36 din statute, referitoriu la antaiulu periodu de 6 ani, dupa a carui espirare se innoiescu in totu anulu c<sup>o</sup>te 2 membrii de Directiune prin tragere la s<sup>o</sup>rte, adunarea interpret<sup>e</sup>za acelu §. asia, ca dupa usulu observatu la t<sup>o</sup>te alte institute de bani, acelu periodu vine a se computa dupa anii de bilantiuri, prin urmare elu n'a espiratu inca.

In loculu devenitu vacantu in sinulu Directiunei prin resignarea Dlui G. B. Popu din Brasiovu, se alege Dlu Parteniu Cosma din Sibiu.

Asemene se intregesce comitetulu de revisiune prin alegerea Dlui Antonu Schiau din Sibiu.

Cu aceste adunarea se inchiaie.

## Congresulu si preparative bellice!

Inca nici acuma nu se scie de siguru, d<sup>e</sup>ca se va tienea s<sup>u</sup> nu. Puncte grele de diferentie s'au escatu de nou intre poteri. Cabinetulu marei Britanii pretinde cu taria, c<sup>o</sup> Rusi'a si P<sup>o</sup>rt'a otomana se se oblige a depune conditiunile de pace in forma autentica pe mes'a Congresului europ<sup>e</sup>nu, pentru-c<sup>o</sup> acesta se judece asupra loru si se al<sup>e</sup>ga din ele, care-i convinu si care nu; preste ac<sup>e</sup>sta se declare pe on<sup>o</sup>rea loru, c<sup>o</sup> n'au inchiaiatu si vreunu tractatu secretu. Rusi'a considera acelea pretensiuni ale cabinetului din Londr'a c<sup>o</sup> insulte reutati<sup>o</sup>se, facute cu scopu c<sup>o</sup> t<sup>o</sup>te sacrificiele si fructele victoriiloru sale se remana nimicu. Respunsulu Rusiei fu, c<sup>o</sup> indata ce se va ratifica tractatulu de pace, se va si transmite la t<sup>o</sup>te celelalte cinci poteri mari Austri'a, Germani'a, Franci'a, Britani'a, Itali'a prin cursori (curieri). Nu e destulu at<sup>o</sup>ta, replica cabinetulu Britaniei, trebue se depuneti tractatulu si pe m<sup>e</sup>s'a congresului, cu alte cuvente, se recun<sup>o</sup>sceti auctoritatea Europei. Nu cunosc<sup>e</sup>u nici-o auctoritate pament<sup>e</sup>sca preste vointi'a Rusiei si a suveranului seu, raspunde principele Gorceacovu cu indignatiune.

Literele convocatorie la congresu stau pe mesa in cabinetulu din Berolinu, neesperdate la poteri pana in 19 a le acesteia, din caus'a susu atinselor incuraturi. Intr'aceea si cabinetulu Franciei va participa la congresu numai c<sup>o</sup> de sila, cu cea mai mare aversiune; c<sup>o</sup>-ci nici-unu francesu nu merge bucuros la Berolinu; mai are Franci'a si alte cause de a nu dori asta-data nici-unu congresu; sparga'si altii capetele cumu voru vrea, Franciei ii trebue t<sup>o</sup>te de recolegere si consolidare pentru viitoriu. Mai sunt si altii, chiaru si barbati de statu austriaci, cari nu credu in vreunu resultatu fericitu alu congresului, nici in casu candu se va tienea.

Inre acestea preparativele bellice se facu cu mare zelu. Las' c<sup>o</sup> Rusi'a nu a desarmatu unu singuru regimentu, ci din contra mai form<sup>e</sup>dia divisiuni noue, dara apoi din Angli'a s'au primitu in Vien'a sciri de preparative din cele extraordinarie. Asia ministerialulu „Presse” afl<sup>a</sup>, c<sup>o</sup> flott'a britanica din marea mediterana se concentra neincetatu spre Constantinopole; t<sup>o</sup>te corabiile mai mari britanice

destinate de mai înainte a pleca pre alte mari, sunt contramandate și chiamate în marea mediterana; admiralitatea cumpara toate monitoarele Turciei, Iapaniei, Brasilei și ori de unde le afla. Preste acestea ministrul marinei declară în cameră deputatilor, că pe la arsenale se afla în lucrare nu mai puțin de 46 corabii bellice, dintre care 11 pavezate (capturate cu placă de fier), 11 corvette și altele numite berbeci, de dimensiuni foarte mari, apoi multe mai ușoare. Publicul a început a se bucura și a lauda pe ministeriu, vedându-l că se prepara la lupte gigantice contra Rusiei, care s'a prea îngăfatu de victoriile sale. Este cunoscut de când lumea, că preparativele de natură acestora irita foarte mult spiritele, până ce la un moment datu o lume de oameni se arunca că ferele selbatice unui asupra altora.

Între acestea la noi se votara cele 60 de milioane, era în 18 Martiu delegatiunile mai votara totu pentru armata preste bugetulu normalu o suma extraordinaria de trei milioane florini, din care 657500 fl. spre a cumpara indată acuma o cantitate de victualii pentru casulu cându vreo parte de trupe ar avea se și plece în vreo țară, era 10 mii se detera numai pe instrumente de care se impartu la cavaleria cu scopu, că fiindu această comandata se alerge spre a sparge cali ferate, se le aiba de îndemana. Dară unde se sparga cavaleria cali ferate, în Rusia sau în Romani'a? Airea unde? Întrebarea e la loculu seu.

Si în această situațiune mai pôte cineva cere desarmarea trupelor Romaniei?! —

## Ungari'a.

B.-Pest'a. (Independenti'a judecatorilor.) Proiectulu de lege analizatu în Nrii 18 și 19 ai „Observatoriulu” este supusu la critica foarte aspra în câteva diare magiare. „Pesti Napló”, diariu de mare auctoritate la natiunea magiara, se ocupă de acelu proiectu în primii sei articlii din 17 et 19 cu mare cunoscintia de lucru; se vede că auctorulu criticei este barbatu de specialitate și totuodată bine adaptat în secretele politicei ministeriale. Una alta critica serioasă a proiectulu aflaramu în „Szabadság” Nr. 55 din 19 Martiu. Convictiunea acelor publicisti magiari este, că în casu cându din fatalitate ar trece acea lege prin camere și s'ar sancționa, personalulu întregu alu ramurei judecătorești, prin urmare insasi justiția ar fi pusă la discrețiunea ministrului. Noue ne lipsesce spatiulu pentru acelea critice atât de serioase; dară cei interesați în cauza i voru sci castiga în originalu, și între altele voru afla enunțiată și opiniunea, că una lege că aceea ar avea de scopu a face din judecatori asia numiti Cortes, adeca agitatori cu ocaziunea alegerilor dietali.

Nefericitulu Swetozar Mileticiu, la 20 crt., fu condamnatu și în a două instantia la tablă regă din B.-Pest'a, confirmandu-se sentința primei instantie.

Cottul-Severinulu 26 Febr. 1878. (Totu despre rescăla.)\* Me silisemu on. Redacțiune, a da unu tablou viu, o informațiune esactă despre cele intemperate pe la noi, că on. publicu se nu fia sedusu de minciunile impertinente a le unor diare straine, cari pe semne culegu noutatile din gurile servitorilor de pe strade și facu politica înaltă din ele. Me silisemu a arata adevărulu, ca se scia on. lectori, că acelu battionu de militia (și 3 panduri) cerutu pentru asistentia, ar fi potutu remanē în Timisior'a.

Întu adevăru cererea de ajutoriu militariu a fostu său absurditate, său o intențiune malitiosă și o resbunare de a innegri reputatiunea credinciosilor și bravilor granitieri și de a'i despoia de cele din urma midiloece de esistentia. — Au fostu ausurdatate, de orece investigarea potea decurge în tota liniscea și fōra nici o asistentia, pentru-că nu au avutu nimenea de lucru cu rebeli. O bataia de betivi nu se pôte clasifica de „revolta spaimantătoare.” Dicu, bataia de oameni beti, pentru-că N. Cosieriu din care se escă bataia, au fostu bētu și cei ce se adunara acolo, parte mare vinisera ērasi din birtu. Pandurii încă erau în voia buna.

Cumca nu au fostu de militia lipsa, dovedesce mai bine raportulu întieptulu și umanulu comandante de Battalionu către comandă militara. În urm'a acelu raportu battalionulu și primi ordinulu se parasēsca comun'a; înse o depesia ministeriala schimbă ordinulu comăndei militare din Timisior'a — firesce în urm'a plansorei dlui vicecomite. Ei, dar' totusi trebui se vina militia și încă multa, pentru-ca pretorulu descrie pe Dalbosietieni ca pre nesce revoltanti; ēr' pe soldati ii informasera, că voru fi intemperate de Dalbosietieni cu puscii, securi, cose s. a. și voru a tienē cu ei o lupta formală. Înca și acea obrasnicia o mai scornira, că aru fi ruptu

podulu de preste Minisiu ce duce spre Dalbosietiu, că se nu pota trece soldatii. Ba mai dēcu că omenii au parasitu comun'a și 'su intruniti prin paduri cu alte bande. Tōte acestea se adevēra ca sunt scorrituri infame; că-ce podulu nu fu ruptu, nici nu i-a intemperate cu arm'a în mana, ci reprezentantia comunala le esi înainte — afara din comuna — aratandu că omenii sunt în cea mai mare liniscea, ēr' intrandu în comuna, locuitorii ii primira cu repetite urări de „se traiēsca Maiestatea Sa Imperatulu și armat'a.”

Cu tōte acestea v. comitele demandă se se aresteze toti cari au fostu de față la bataia solgabireului. Poruncă se esecută și se pusera la închisore 52 barbati și dintre muieri numai un'a, ēr' dintre țigance — cari încă au fostu bine reprezentate la affaira, nici un'a. E de observatu, că birtasiulu din alu carui birtu esira omenii, încă e închis sub pretestu că în cărcium'a lui s'au facutu complotu; pe cându acestia neci nu sciēu că pretorele e în comuna. A două porunca fu ca: pe tōta diu'a se taie câte unu bou pentru soldati, începēdu a li se tăia mai antaii boii celoru ce sunt închisi. Apoi se se adune victualiile necesare, și din cass'a alodiala se se solvēsca soldatiloru regulatu asia numitele „Zulage.”

În modulu acesta se luara dela bietii omeni — vinovati, nevinovati, capete de vite, și de cele din urma bōbe de mazere și altele ce mai avura. La acestea de vomu socoti și spesele cu trenulu separatu din Timisior'a până în Oravitia și de aci până în Bosovicu trasurile, că-ci battalionulu întregu a venit pe trasuri, atunci se mai adauge o suma de 1400 fl. Dalbosietulu scapă astadi de ostasme, din carea înse totu remase în sinulu preturei (2 Comp. în Bosovicu, 2 impartite pe alte comune) și voru mai tragană curățirea de totu, pôte până se voru organiza notariatele.

Se vedemu acumu, în ce jace renitența despre carea vorbescu cu atăta patima unele foi magiare și jidovesce? Ce bani s'au opusu omenii de a'i respunde și pentru ce? — Eta secretulu. A fostu aruncatura pentru sustienerea comunicatiunei publice a comitatulu; și locuitorii acestei preturi camu siovaira a o solvi, pentru că ei 'și sustienu singuri tōte podurile și drumurile; omenii lucrasera pe 10—14 ori mai multu de câtu prescrie legea. Caus'a o pōrta mai multu înse primaria comunei desu amentite, de ore ce primariulu care adunase dejă acea repartitiune, a tienut'o câtu-va tempu la sine, apoi ērasi a impartitu banii înderaptu la omeni. A două ora fu lucru naturalu, cu greu ii mai adună. Fiesce-carele dicea: „deca ar fi cu dreptulu se dămu robotulu, atunci nu ni 'lar' fi impartitu înderaptu, după ce l'au avutu odata în mana”. Apoi deca ar avē și preturile numai ceva rutina și idee de ampoiatsu, de multu adună acei bani, fara a avē nevoia se se bata cu omenii în capu.

Dandu aceste deslursi, cugetu a fi demascate faimele infame, de revolta, agitatiuni, comploturi etc. va sci ori-si cine că sunt minciuni.

Că se reflecte în specialu la palavrele din Ször. Ztg. nu me pota demite. Căndu audi de Reiner Isac etc., sci că e vorb'a de „Geschäft”. De altmentrea nu prea turbura multa apa, celu puțin pe aici numai omeni demni de elu se delectēza cu întieptiunea lui. Idem.

Suntemu invitati a da locu următoriei declaratiuni din diecesea Oradei:

Venerata Redacțiune!

Considerandu cumca desastrulu fonduriloru și instituteloru nostre diecesane este unu secretu publicu, asia subscriindu și noi tractualii asesori ai Ardușatulu inițiativ'a fratiloru Somesieni pentru de a ne vedē adunati în Oradea-mare în unu consistoriu plenariu; și după ce acēst'a a nostra dorintia o amu și fostu manifestatu oficiosu veneratulu vicariatu diecesanu; — venimu cu indulginti'a veneratei redacțiuni a ne cuita și publice.

Borlesci 19 Martiu 1878.

Vasilu Catoca,  
Protopopu și asesoriu consistorialu.

Georgiu Székely,  
paroculu Ardușatulu și asesoriu consistorialu.

Vasilu Popu,  
paroculu Busiaculu și asesoriu consistorialu. † 16. I c.

## Cestiunea blasfemiilor în cas'a de susu a Ungariei.

În una din ședințele casei magnatiloru, arhiepiscopii Haynald și Samassa propusera cu ocaziunea desbaterei codicelul penale, că se se redactēdie unu §, prin care se se puna pedēps'a închisore de 1 anu asupra toturor cāti injura de Dumnedieu. Secretariulu de statu Csemeghi s'a oppusu dicēndu, că după ideile moderne asia ceva nu se pôte pune în codicele penale, ci numai în codicele politienescu, la care se luara acuma. Asia dară, întrebă unu popa reformatu într'unu diariu, cumu se pôte, că crim'a de lesa-majestate se pedēpsesce cu închisore de ani, era blasfemia contra lui Dumnedieu nici nu este crima, ci numai escesu politienescu? Frumōsa doctrina! Lasati numai cale reschisa la propagarea atheismulu în masele crude a le asia numiteloru csikosok, betyárok, szegény legények și în tōta plebea semibarbara, căci conscentiile infernali voru veni de siguru. Până înainte, cu 40—50 de ani esia vicecomitii (alispányok) în fia-care anu pe sate,

și la cei aratati că au injuratu (suduitu) de cruce, de vangelia, de Maria, de usi'a raiului, le tragea câte 30 de betie, era pe cei ce injurā de D-dieu, îi aruncă în temnița. Bine a fostu reu a fostu asia, nu cercetam, constatam înse, că astadi unii vicespani aru trebui se începă dela sinesi, că seși traga 30 de betie, apoi se continue la subprefecti (szolgabiro), cancelisti, haiduci, servitori de cancelaria și numai după aceea se începa a înblati pe omeni din poporu cu betie pentru injuraturi, unde apoi nu aru scapa nici unii popi, dedati a se porta și a injura că nisce husari cu chivera roșiă. Turcii injura foarte scārnăvu, dară mai multu cu mascari asiatice, era în sensu atheisticu injura numai magiarii, dela carii a începutu se învetie și romanii spre perirea lor; până și copii urduosi vedi sucindu sugare și i audi injurandu de rescruși și de Dumnedieu.

„Poporale moderne facu progrese mari intelectuali, și pe terenulu materialisticu, era pe terenulu religiosu și morale recadu și se duc pe o clina (planum inclinatum), pe unu rapedisiu spaimantatoriu.”

Acēsta este sentința mai multor barbati europeni din cei mai renumiti. Mai pe romanesce: Se multiescu omenii despre carii dicemu: Brandia buna în fōle de cāne.

## Populatiunea și moralitatea în Vien'a.

Numerulu locuitoriloru capitalei austriace si ai comunelor vecine incorporate la densa trece preste 900 de mii; dară insasi capital'a vechia are numai 727.721, în care se computa și garnisōn'a de 24.000. Miscarea populatiunei se publica foarte desu. Asta-data avem sub ochii nostri pe cea dintre 3 și 9 Mart. inclusive. În acelea 7 zile s'au nascutu în Vien'a 569 prunci vii de ambele sexe, între carii 298 din patu legitimu, era 271 bastardi, său cumu se dicu pe la noi, copii din flori (bitongi). S'au mai nascutu 27 prunci morti, din carii ērasi 11 din flori. Asia după aceste cifre în Vien'a aprōpe 1/2 nascerile sunt din patu nelegiuitu. Până la atăta cadit successive în acea capitala institutiunea casatoriei, și că sacramentu religiosu, și că institutiune civile. În trecutulu eramu dedati a citi, că în Vien'a si B.-Pesta circa 1/3 din prunci nascuti sunt bastardi; acelu numeru înse merge totu crescēndu. De altumentrea casatorii totu se închiaie și încă multe. Asia în susu citatele 7 zile s'au închiaietu 526 de casatorii. Ce e dreptu, una parte considerabile a corupțiunei din capitalele mari nu se pôte imputa populatiunei proprii și vechi, ci veneticiloru și anume femeiloru care vinu grele mari, cine scie din ce regiuni și locuri, că se nasca în capitala, într'o lume mare, pe necunoscute. În totu casulu înse Vien'a este una din capitalele Europei, în care după datele statistice comparative domina corupțiune mai mare decâtu în multe alte capitale, chiaru și decâtu în Parisu. Dară spre a judeca dreptu în această materie preste mesura delicatā, trebue se se caute, la care poporu ce definitiune se dă cuventulu casatoria (matrimoniu), care poporu ce legi are despre dissolubilitatea casatoriei, care ce idea își face despre monogamia (r. catholici, gr. orthodoxi, protestanti, evrei în poligamia și cu concubinatu loru biblicu, casatoria eclesiastica, casatoria civile, celibatu în armate, celibatu în monastiri, celibatu de proletari).

## Romani'a.

Discursulu dlui primu-ministru Ión C. Brateanu.

În ședința de sēra din 13 Febr. v. a Senatulu.

(Urmare din Nr. 19).

Ni-se dice înse: dēra Basarabia? Sciati ca Muscalii voru se ne-o iē și n'ati venit se ne destēptati, se ni-o spuneti. Apoi d. Boerescu ne-a spus unu adevēru pe care 'lu sciau și 'lu sci totu: ca, chiaru de a două di după tratatulu de la Paris, chiaru după suptscrierea lui, Russii au cautatu se 'lu desfiintēze, se reia Basarabi'a. Si diceti astadi ca nu amu venit se ve destēptam? Dēru nu o sciti cu totii? Cumu a marturisitu insusi d. Boerescu, cu multu mai înainte de a veni noi la putere, era o stare de lucruri, care permitea a se presimti cele ce au se se întēple. Acestea le sciă foarte bine dēsa, fiindu-că amicii dsēle erau la guvern până a nu veni noi. Sciă că resbelulu e unu ce otaritu pentru tōta lumea, ca din evenimentele până atunci petrecute nu se putea produce pacea. Si astu-felu s'a și resolutu lucrulu, resbelulu nu s'a pututu evita numai cu conferintiele. De ce dēra dvōstra, până se nu fi venit noi la putere, de ce nu ati avutu nici o grija, de ce nu ati spusu nimicu, de ce nu ati facutu nici o întrebare? E peste putintia se se admita, ca dvōstra, omeni de statu, se nu fiti facutu nici o demarsia, se nu fiti încercatu nimicu nici la Paris nici la Londra. Deci ati sciutu și ati facutu. Afara de acestea, cându ve duceati si dvōstra la Livadi'a, la St. Petersburg, ore nu ve preocupau totu aceste cestiuni? Cumu dēra — încă odata — cumu nisce omeni politici ca dvōstra nu ati încercatu nimicu, pentru ca se vedeti dispozițiunea puteriloru? Si nu ati avutu ore convorbiri în scopulu acesta? A se admite unu asemenea lucru este ērasi cu neputintia, că-ci, chiaru deca nu ati fi vrutu se provocati astu-felu de convorbiri, era se le provōce altii. Ati sciutu dēra totulu; înse nu ati spusu nimicu din câte ati vorbitu, pe cându vedeti ca eu unulu ve spunu și ve voi spune totulu.

\*) Că se mai avem și asta-data unu esemplu, cumu se face din tr'unu tientiariu unu armasariu, dāmu locu încă și acestei informațiuni scōse dintru o relațiune mai lungă. Red.

Indata ce amu ajunsu la ministeriu, reprezentantulu Russiei a venit si ne-a intrebatu, ce avemu se facemu in faci'a imprejurariloru din Oriente? Si l'amu intrebatu: — Noi, dle consulu, se ve spunemu? Ore noi avemu se determinamu evenimentele si se le damu o directiune? Dvóstra se ne spuneti ce aveti se faceti, ca se scimu si noi, se ne gandimu, se ne orientamu dupa cele ce voru face puterile. Atunci ni s'a respunsu prin „vomu vedea!“ si „vomu vedé!“ amu disu si noi; că-ci, pe cătu timpu puterile cele mai erau in intunericu, ori-ce pasu amu fi facutu, credeamu ca va fi unu pasu gresitu, si chiaru acela, caruia amu fi socotitu ca 'i suntemu pe placu, aru fi fostu pôte celu de anteiu care se ne dea in capu. Totu ce amu spusu inse categoricu a fostu, ca nu avemu nici unu simtimentu de ostilitate in contra Russiei séu in contra emanciparei popóraloru crestine din Orientu. Éra déca amu fi avutu unu asemenea resentimentu in contra veri-unei puteri din cele mari cu cari ne invecinamu, atunci nu amu fi venit la putere, pentru-ca amu fi sciutu ca facemu pe acea putere inamica tierii nóstre. Că-ci, precumu a recunoscutu si d. Carp, noi, statu micu, trebue se fimu bine cu totii. Déca statele cele mari si se iconomisescu intre densele, cu atātu mai multu noi trebue se cautamu a nu ne face inamici.

Ei bine, pentru acésta purtare atātu de corecta, ce vedemu? Ca onor. d. Boerescu si d. Iepurénu vinu de ne facu imputari si ne acusa, pentru-ca, ori de câte-ori facemu unu pasu, catamu mai anteiu se vedemu, déca puterea invecinata nu'lu ia cá unu pasu ostilu séu jicnitoru intereloru ei.

Candu e vorb'a, domniloru, de Russi'a séu de Austri'a, amu declaratu si declaru ca nu voiu se jicnescu nici pe una, nici pe cea-alta, ca nu voiu se facu pe nici una inamica; cautu a fi bine atātu cu Austri'a cătu si cu Russi'a, că-ci suntu doue state vecine a totu puternice, si asiu face reu tieriei mele lucrandu altu-felu.

Amu muncitu si muncescu anca se dovedescu tutuloru puteriloru, ca Romanii nu suntu unu elementu care le-aru putea fi vatematoru. (Va urmă.)

Este a patr'a di, că post'a din Romani'a nu ne veni.

### Sciri diverse.

(Amblarea timpului in tóta monarchi'a) este in adeveru extraordinaria. Tóte diarele straine anuntia din diverse provincii ninsóre si frigu, totu-odata inse din unele tienuturi furtune cu tunete aprindietórie. Asia in Bohemi'a la Ciastrov a trasitu in turnulu basericei, pre candu ómenii era la liturgia, au aprinsu, si in fuga de spaima mare s'au causatu mórte de ómeni. Asemenea in Colin (totu Boemi'a) tunà intr'o casa, unde érași se intempla mórte de omu (Politik).

„Szabadság“ dela Oradea scrie, că pe acolo se schimba dile senine cu ninsori furtunóse si cu geru de érna. Chiaru si din Itali'a vinu sciri de o anomalia mare in atmosfera.

Diarele din Bucuresci se plangu, că dupa mai multe dile frumóse au urmatu „dilele babeloru“, care nu mai voru se incete, si facu pe ómeni se imbrace érași „cojócele“.

(Agitatiune rusésca). Uneori se intempla lucruri in sine mici, care inse'ti deschidu câte unu abisu (prapaste) inaintea ochiloru. Doi unguri anume Zs. Nagy Iozsef si Hajdu Iános din comun'a Okány in comitatulu Bihariei, de unde pana unde au aflatu că vinu muscalii in Ungari'a si că pe toti locuitorii căti voru tienea cu ei ii voru scuti de contributiuni si de alte greutati, le voru darui si câte 40 de jugere (pogóne) din proprietatile domniloru. Cu acésta programa ei in 13 Martiu se dusera la unu mecanicu anume Pintér, la negutiatorulu Fülöp si la evreulu arendatoru Schwarz, că se le spuna că éca vinu muscalii, si că cea de antaia fapta a loru va fi gonirea jidoviloru din tóta Ungari'a. Se intielege de sine, că acésta agitatiune se lati cá fulgerulu p'intre poporu, pana candu a venit comisarulu de securitate că se arestedie pe acei agitatori, éra apoi 'ia trimisu la judecatori'a din orasiulu Salont'a. (Szabadt. Nr. 55).

(Pasportele scumpite). Ministeriulu ung. de interne a urcatu tax'a paspórteloru dela 1 la 2 fl., éra a bileteloru de drumu dela 15 la 20 cr. Diarele intréba, că de candu au ministrii dreptu de a impune taxe noué, fóra a intreba pe camere. Destulu că ele sunt dictate.

Clusiu, 5 Martiu 1878.

### Domnule Redactoru!

In diariulu „Observatorulu“ Nr. 11 se enumere notele caracteristice ale daco-romanismului.

Unu punctu din acestea me atinge si pre mine forte durerosu. Adeca „ori ce romanu apara drepturile unui individu, séu ale vre-unei comune de nationalitatea sa, este daco-romanistu.“

Spre afirmarea acestui punctu bine voiti a primi, si totu-odata a face cunoscutu publicului romanu spre orientare, dar mai cu sema spre apararea onórei mele, urmatorele faptele implinite:

Amu servitu statului aprópe 30 ani, din care 22 amu petrecutu in afacerile catastrali si a le desdaunarei de pamentu.

Tóte li-am jertfitu pentru dreptate, ba si famili'a si sanatatea, ce e mai scumpu in viati'a acésta.

Remuneratiunea mi-a fostu in fine suspendarea dela oficiu si dela tóte emolumentele, si amu fostu pus sub cercetare criminala.

Amu doveditu inse cu documente autentice officiósé, că ió ce amu facutu, la aceea m'a obligatu instructiunea si alte ordinatiunei mai inalte.

Urmarea a fostu, că cercetarea in lips'a unui delictu, séu fapte culpabile s'au sistatu.

In calea disciplinara inse totu pentru acele suspitiuni care cu ocasiunea investigatiunei s'au doveditu de ne adeverate si false, sumu in triplo pedepsitu.

1. Mi s'a retinutu plat'a pe 29 luni;

2. adaosulu pe 35 luni;

3. pensiunea pe 12 ani.

Cu totulu 2161 fl.

Io fiindu inse de acea opiniune, ca si in calea disciplinara numai vinovatulu se pôte pedepsi, amu improcessuatu erariulu, amu si dobenditu processulu pana la curtea de casatiune; aci inse amu perdutu din motivu, ca unu oficiulu subalternu nu pote improcessua pe superiorii sei?!

Nimene n'a doveditu, si nu credu se pota dovedi pe calea legala in contra mea atare crima seu abusu de oficiu, pentru care asiu fi pututu merita acésta pedépsa tripla.

Credu si sumu convinsu, ca se nu me fiu opusu la pretensiunile nelegale de atari vampiri, care au avutu de cugetu spoliarea thesaurului tieriei, si mai multoru fosti jobagi de avere loru cea legala, acuma n'asiu fi silitu că unulu care de 10 ani sumu in sanetate de totu frantu, a trai din o pensiune anuală de 210 fl., din care nici cele mai necesare nu mi le pociu procura.

Primescu raspunderea pentru tóta vorb'a si litter'a, si sumu gata a dovedi cele supra-dise totu de a una cu date neresturnavere.

Andreiu Mezei.

### O rogare si respective recomandare.

In Nrlu... alu diariului nostru, amu luat si noi notitia despre achitarea dlui I. E. Tieranu comerciant-librariu, in orasiulu Oraviti'a-montana (Banatu), carele fu incarceratu si detienutu in cercetare restimpu de 9 luni si 9 zile in temniti'a tribunalului reg. din Budapest'a, pentru-ce? pentru-că a cutesatu se distribue, respective vendia nisce mape dela atare librariu din Romani'a, care demarcau etnografice-topografice „Daco-romani'a“ intr'o estindere pana la Tis'a cuprindiendu si „Dobritinulu“ celu atātu de istoricu si caracteristicu.

Bietulu omu prin acésta fórté innocentă intreprindere strictu negociatorésca dede de pacoste si deveni spaim'a domniloru cari i-lu pusera la inchisóre si-lu tienea nejudecat aprópe unu anu, prin care persecutare neasteptata dlui Tieranu ruptu de cătra famili'a si negociatori'a sa, a devenitu materialminte scapetatu si cu totulu derangiatu — precumu densulu intr'o epistola ni se vaiera, — dar totu-odata anuntia, că fiindu acumu de curendu achitatu si cá nevinovatu scapandu din inchisóre, érași si-a arangiatu negociatori'a si librari'a; rogandu a fi spriginutu de ai sei conationali. Deci aducundu noi acést'a la cunoscinti'a stim. lectori ai nostri, recomandamu pre confratele nostru I. E. Tieranu spriginire binevoitórié a pl. tit. publicu romanu, spre a-lu usióra intru reculegerea sa materiala si a'i face posibila esistenti'a lui si a familiei sale.

Redactiunea.

### Literariu.

Fóii'a scolasteca, organu pedagogicu-didacticu pentru scótele romane, apare de impreuna cu Economulu in anulu alu 6-lea de 2 ori in luna, la Blasiu in tipografi'a seminarului. In Nr. 4 pe langa alti articlii buni s'a terminatu si celu titlatu Scrierea limbei romane cu litere latine, o critica acésta facuta de péna din cele mai competente, scrisa in termini blandi si binevoitori, din carii inse ignorantia si anarhi'a moderna nu va voi se pricépa nimicu. Anarhi'a se pôte combate cu óresicare succesu numai prin arme de a le lui Eliadu.

Din Biseric'a orthodoxa romana ce ese in anulu alu 4-lea, avemu pe a. c. inca numai fascicululu din Ianuariu, in care aflamu pe langa alti 6 articlii instructivi inca si notiile biografice despre episcopulu Ghenadie repaus. in 30 Nov. v. Ceea ce mai surprinde in acéstu diariu bisericescu in modu fórté placutu este progresulu invederatu pe care'lu face limb'a si stilulu romanescu in trelsulu, spre rusínea multoru diaristi din Romani'a, carii au inceputu a ne tracta limb'a că pe nu sciú ce orfelina de pe strade, că de specula. Ce batjocura, ce desfreu!

Din Cartile sateanului romanu, scriere periodica pentru trebuintiele poporului romanu, si Predicatorulu Sateanului romanu, in anulu III, proprietariu, editoriu si redactoru resp. Nicolae F. Negrutiu, avemu Cartea III pe lun'a Martiu. Bine face redactiunea, că transmite produse de ale spiritului romanescu in acelea regiuni, in care lips'a loru este mai simtita de cătu ori-unde airea, adeca in Transilvani'a septentrionale si in comitatele limitrofe din Ungari'a, pe unde limb'a si literatur'a romanésca incepuse a fi considerata cá planta exotica, straina, fóra cá carturarii crescuti in limbi straine se judece, că despartindu-se de limb'a romanésca, se despartu de poporu, dela care isi au pana de tóte dilele, prescur'a, prinosulu, parastasulu, ferdel'a, clai'a, dio'a de lucru; dara ei se despartu, se isolédia si de popórale cele mai civilisate de pre continentulu Europei, de cultur'a si civilisatiunea popóraloru neo-latine.

Famili'a din B.-Pesta, in anulu alu 14-lea, ese acumu de 2 ori pe septemana, joi'a si duminéc'a. Proprietariu, editoru si redactoru Iosifu Vulcanu. Rubric'a titulata „Salonu“ imple o adeverata lacuna in press'a nóstra periodica romanésca de din cóce de Carpati, din cauza că nici uneia din redactiunile diarielor mai maricele nu'i remane nici tática timpu nici spatiu, că se póta culege atatea varietati interesante si placute. Dn. Vulcanu mai are dela tátu timpu incóce si acelu mare

avantagiu, că precumu se vede, a scapatu de unele traductiuni, cu care'lu pedepsia unii incepetori. Ne folosimu totu-odata de ocaziune, spre a felicita pe dn. Vulcanu pentru servitiulu ce face literaturii romane prin aceea, că s'a supusu la greutatea de a traduce in limb'a magiara mai multe din cele mai alese produse poetice romanesci, pe care literatii magiari le cunosea pana acilea tocmă pe atata, pre cătu cunoscú ei in-scriptiunile de pre piramidele Egiptului. Dn. Vulcanu iau adusu in adeverata confusiune cu traductiunile sale.

Din „Albina Carpatiloru“, fóia beletristica, scientifica si literara — cu ilustratiuni, care ese in Sabiiu sub redactiunea D-lui I. Al. Lăpédát si in editur'a D-lui V. Roman, au aparutu in acéstu anu déjà 8 numere, séu doue volume de câte 6 cóle, avendu urmatoriulu cuprinsu:

O dusimania cu bunu sfersitu, novela istorica de I. Al. Lăpédátu. — La Turnu-Magurele, scena in versuri de V. Alecsandri. — Statu'a lui Michaiu Vitézulu in Bucuresci (cu ilustratiune). — Od'a ostasiloru romani, Penesiu Curcanulu, Sergentulu, Pastoriu si Plugarii, Sóre de érna, Capitanulu Romano, Fratii Ideri, poesii de V. Alecsandri. — Templulu dieitiei Isis in Egiptu (cu ilustratiune). — Victoru Emanuelu (cu portretu). — Cele patru mari rase. — Balada, de C. Cristescu. — Femei'a. — Constantinu Negruzzi (cu portretu). — Descantece din Bucovin'a, de S. Fl. Marianu. — Visita intr'o mina de carbuni din Belgi'a de Iosifu Popescu. — Principele Sergiu de Leuchtenberg (cu portretu). — Conferintiele Ateneului romanu din Bucuresci in anulu 1878. — Prea multa chibzualia noroculu ti-lu desbara, proverbu propagatu de Theocharu Alexi. — Vasile Alecsandri (cu portretu). — Generalulu Loris-Melikoff (cu portretu). — Unu aforismu, parafrasatu de Theocharu Alexi. — Regele Humbertu I (cu portretu). — Doine poporale din Bucovin'a, de S. Fl. Marianu. — Viéti'a lui Onufriu, romanu de Theoch. Alexi. — Domnulu si Dómn'a Romaniei in resboiulu din 1877/8 (cu portretu). — Copil'a Basarabiei, poesia de unu studentu din Basarabi'a. — Manevrele artileriei romane la Calafatu (cu ilustratiune). — Gorilulu, dupa Brehm, de I. C. Tacitu (cu ilustratiune). — Lupte intre animale selbatice (cu ilustratiune). — Igiene: Camer'a de culcatu. — Tiganii cu locuintie statornice in Transilvani'a (cu ilustratiune). — Conversatiune, de Iosifu Popescu.

Statistica. Varietati: O scena misicatóre in spitalulu militariu. — Lupt'a unui papagalu cu unu paingine. — Femeile montenegrine ducendu proviantu ostasiloru dela frontiera (cu ilustratiune). — Osmanupasias. — Drapelulu lui Mahomedu. — Viéti'a miraculosa. — Balonu uriasu. — Balonu cu torpile. — Music'a la espositiunea din Parisu. — Espositiunea din Parisu. — Telefonulu in serviciulu amorului. — Decoratiuni feminine. — O idea originala. — Pastoriti'a italiana (cu ilustratiune). — Trofeele armatei rusesci. — O noua Pompea. — Pescele-faclia. — Milulu bucharianu. — Unu omu preservatu de arsura. — Furnicile turbate. — Unu rege poetu. — Unu orasiu mortu langa Tascentu. — Singularitati aritmetice. — Centralulu lui Voltaire. — Femeile columbiane. — Pentru femei. — Cifrele cătorva averi din Englitera, dupa registrele fiscalu. — Neintielegerea (cu ilustratiune). — Bibliografia.

Abonamente (à 8 fl. pe anu; 4 fl. 40 cr. pe 6 luni, 2 fl. 40 cr. pe 3 luni, se mai primescu inca trimitiendu-se DD-loru abonati noi toti numerii, completu dela inceputulu anului curentu.

Din Istori'a resbelului din Orientu, sau luptele Romanilor, Rusiloru, Montenegriniloru si Serbiloru cu Turcii de Dim. A. Laurianu. P. Manliu si D. Mironu in Bucuresci avemu snb ochi si fascicululu alu III-lea cu portretulu eminentului patriotu romanu si barbatu de statu Ioanu C. Brateanu, cu ale lui Hobart pasia si principele Nichitia. Pecatu numai, că ilustratiunile se lucra asia de reu in Bucuresci.

### Preturile cerealieloru si altoru obiecte de traiu au fostu la 22 Martiu in Sibiiu:

|                        |              |               |
|------------------------|--------------|---------------|
| Grâu, dupa cualitati   | 1 hectolitr  | fl. 8.90—9.90 |
| Grâu, amestecat        | 1 „          | „ 7.70—8.50   |
| Secara                 | 1 „          | „ 6.60—7.—    |
| Papusiou               | 1 „          | „ 6.40—7.—    |
| Ordiu                  | 1 „          | „ 7.—         |
| Ovesu                  | 1 „          | „ 2.80—3.20   |
| Cartofi                | 1 „          | „ 2.50—3.—    |
| Mazare                 | 1 „          | „ 12.—        |
| Linte                  | 1 „          | „ 15.00       |
| Fasole                 | 1 „          | „ 8.—         |
| Lardu (slanina)        | 50 Kilogram. | „ 35.00       |
| Untura (unsóre topita) | 50 „         | „ 30.00       |
| Carne de vita          | 1 „          | „ 30.36       |
| Oua 10 de              | 1 „          | „ 20          |

### Cursulu moneteloru in val. austr.

|                                  |              |
|----------------------------------|--------------|
| Galbinii imperat. de aur         | fl. 5.60 cr. |
| Moneta de 20 franci              | „ 3.53 „     |
| Imperialu rusescu                | „ 9.76 „     |
| Moneta germana de 20 marce       | „ 11.70 „    |
| Sovereigns englesi               | „ 11.95 „    |
| Lira turcsca                     | „ 10.85 „    |
| Monete austr. de argintu 100 fl. | „ 105.70 „   |

### Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

|                                                               |            |
|---------------------------------------------------------------|------------|
| 16 Martiu n.                                                  |            |
| Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%                            | l. 94.— b. |
| Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%                          | „ 92.50 „  |
| Obligatiune de imprumutu dominiile din 1871 cu 8%             | „ 89.— „   |
| Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%                       | „ 82.1/2 „ |
| Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%)                | „ 72.— „   |
| Imprumutulu municipale nou (alu capit.) din 1875 cu 8%        | „ 83.— „   |
| Fondulu de pensii (per 300 l. a.) cu 10%                      | „ 150.— „  |
| Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%                   | „ 24.90 „  |
| Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%            | „ 72.30 „  |
| Daci'a, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8% | „ 200.— „  |
| Romani'a. Compania de asecur., (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8% | „ 45.— „   |